

FM 2017.47

FM 2017.47

Pengevæsen m.v. 5.7 - Fogedsager og foreløbige retsskridt 1.9 og 71.3 - Retspleje 12.4

Rykkergebyr under inkasso – en replik

- ♦ *Funktionschef ved Retten i Svendborg, Hans Engberg har i FM 2016.273 kritiseret forfatterens artikel i FM 2016.240. Forfatteren kommenterer afgørelsen U 2007.1882 H og betydningen af bet. 1341/1997 m.v. Det fastholdes, at Vestre Landsrets afgørelser FM 2016.150 og U 2016.3458 V er forkerte.*

Af advokat (H) Karsten N. Müller, Advokatfirmaet Müller advokatanpartsselskab. Formand for Danske INKASSO advokater

1. Indledning

I FM 2016.273 kritiserer Hans Engberg min fremstilling i FM 2016.240 om rykkergebyrer under et inkassoforløb. Hans Engberg mener, at jeg må have overset eller undladt at omtale afgørelsen U 2007.1882 H, og at jeg misforstår betydningen af betænkning 1341/1997.

Man gør klogt i at lytte opmærksomt, når Hans Engberg udtaler sig, men jeg må dog i det hele fastholde det tidligere anførte.

Jeg tager med en vis ærgrelse til efterretning, at Hans Engberg i en årrække siden 2002 har afsagt talrige uappellerede kendelser i overensstemmelse med de to kritiserede afgørelser fra Vestre Landsret. Min ærgrelse skyldes, at dette spørgsmål havde fortjent synliggørelse og afklaring på et langt tidligere tidspunkt. At en afgørelse om et gebyr på 100 kr. ikke er appelleret, beror nok i højere grad på omkostningsmæssige overvejelser og overvejelser om fremdrift i inkassationen end på en egentlig accept af afgørelsen.

2. U 2007.1882 H

I denne afgørelse tilsidesætter Højesteret ganske rigtigt opkrævning af et rykkergebyr i forbindelse med inkasso. Men Højesterets afgørelse fra 2007 har efter min opfattelse ikke betydning for vurderingen af den situation, som de to landsretter har taget stilling til med vidt forskellige udfald.

I U 2007.1882 H var der tale om, at en advokat den 9. august 2002 blev anmodet om at bistå fordringshaver ved inddrivelsen af et tilgodehavende. Den 13. august 2002 sendte advokaten en rykker til skyldneren med behørigt inkassoomkostningsvarsel og opkrævede samtidig et inkassogebyr på 100 kr. for fordringshaverens oversendelse af sagen til inkasso og et rykkergebyr på 100 kr. for advokatens rykkerbrev af samme dato.

Da skyldner fortsat ikke betalte, tog advokaten fordringen til inkasso den 23. august 2002 og fremsendte inkassoopkrævning samme dag. Opgørelsen af kravet i inkassoopkrævningen omfattede hovedstolen med tillæg af renter samt inkassogebyret og rykkergebyret fra den 13. august 2002. Derudover omfattede opgørelsen af kravet inkassoomkostninger på 1.495,64 kr. og yderligere et rykkergebyr på 100 kr. for udsendelse af inkassoopkrævningen.

Det er rykkergebyret den 23. august 2002, som Højesteret tilsidesatte.

Højesterets flertal fastslog, at fordringshaveren havde haft rimelig grund til at sende fordringen til inkasso den 9. august 2002, da fordringen var forfalden, og han havde rykket for betaling den 23. januar 2001. Fordringshaveren var derfor berettiget til inkassogebyr

på 100 kr., jf. rentelovens § 9 b, stk. 1, 2. pkt., jf. stk. 3, således som opkrævet af advokaten den 13. august 2002.

Højesterets flertal konstaterede, at for så vidt angår rykkergebyr fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 2000-2001, tillæg A, s. 2997, og Folketingstidende 2001-2002, tillæg A, s. 2133), at gebyr også kan kræves i tilfælde, hvor fordringshaveren har overladt til sin advokat at fremsende rykkerskrivelsen. Fordringshaveren var dermed berettiget til et rykkergebyr på 100 kr., jf. rentelovens § 9 b, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 2, således som opkrævet af advokaten den 13. august 2002.

Højesterets flertal udtalte i den forbindelse, at såvel inkassogebyr som rykkergebyr opkrævet den 13. august 2002 var vederlag for arbejde, der blev udført af eller for fordringshaveren, før fordringen blev taget til inkasso, og fordringshaveren kunne derfor gøre krav på disse gebyrer ved siden af sædvanlige inkassoomkostninger.

Men en enig Højesteret slog fast, at da advokaten efterfølgende ved brevet af 23. august 2002 tog fordringen til inkasso og samtidig opkrævede inkassoomkostninger, kunne der ikke kræves rykkergebyr vedrørende *samme brev*.

Synspunktet er, at de udenretlige inkassoomkostninger udtømmende kompenserede fordringshaveren for udgiften til advokatens bistand i forbindelse med inkassoopkrævningen, og at fordringshaver ikke derudover havde krav på et rykkergebyr for samme brev. Det ville have været udtryk for dobbeltdækning.

3. Forskelle i faktum

De omdiskuterede fire landsretsafgørelser¹ omhandler alle variationer over den situation, at et misligholdt krav tages til inkasso, og der indgås aftale om afvikling af gælden. Fælles for afgørelserne er, at der er *indgået aftale om afvikling efter etablering af tvangsfuldbyrdsgrundlag* i form af forlig, fogedpåtegning på betalingspåkrav eller dom. Aftalen om afvikling misligholdes, og den inkasserende advokat udsender rykkere, for hvilke der opkræves gebyr efter rentelovens § 9 b.

Faktum i Højesterets afgørelse fra 2007 er anderledes på et helt afgørende punkt: Der var *ikke* indgået en aftale om afvikling. Det rykkergebyr, der tilsidesattes, var opkrævet samtidig med, at kravet blev taget til inkasso, og samtidig med, at advokaten på fordringshavers vegne forlangte fulde "takstmæssige" inkassoomkostninger.

Højesteret havde med andre ord ikke anledning til at tage stilling til den situation, der var genstand for prøvelse i de to landsretter. Problemstillingerne for landsretterne og for Højesteret kan heller ikke med rimelighed siges at være så ensartede, at de nødvendigvis

¹ U 2002.2589 Ø, FM 2013.64, FM 2016.150 og i U 2016.3458 V.

må bedømmes ens. Dette må Østre Landsret antages at være enig i, når henses til den senere afgørelse FM 2013.64.

Derfor har U 2007.1882 H ikke betydning for min kritik af de to trykte afgørelser fra Vestre Landsret. Men jeg kan tiltræde det synspunkt, at Højesterets afgørelse fortjener omtale i denne sammenhæng.

4. Betænkning 1341/1997

Hans Engberg oplyser, at hovedargumentet mod at tillægge citatet i denne betænkning om inkassosalæret betydning stedse har været, at betænkningen ikke førte til lovgivning og derfor ikke har retskildemæssig betydning som lovforarbejde. Dette har jeg imidlertid ikke gjort gældende.

Min kritik af Vestre Landsrets præmisser handler *ikke* om, at denne betænkning ikke udmøntede sig i lovgivning. Jeg tiltræder i min artikel tværtimod udtrykkeligt det synspunkt, at dette er uden betydning.

Men jeg må fastholde, at Betænkning 1341/1997 *ikke* er en del af tilblivelseshistorien bag rentelovens § 9 b, endsige en del af denne bestemmelses forarbejder. Betænkningen fra 1997 beskæftigede sig hverken med en regulering af udenretlig inddrivelse generelt eller med rentelovens regler konkret. Derfor kan Betænkning 1341/1997 ikke påberåbes som lovforarbejde til denne bestemmelse, og jeg noterer mig, at Hans Engberg for så vidt er enig i det synspunkt. Den manglende sammenhæng er ikke uden betydning, når man skal forholde sig til rentelovens § 9 b.

Men det væsentlige argument mod at tillægge citatet i betænkningen fra 1997 om inkassosalæret betydning er, at beskrivelsen ikke længere er retvisende.

En beskrivelse i litteraturen eller i en betænkning af gældende ret og praksis er et bagudrettet øjebliksbillede. Det kan tiltrædes, at beskrivelsen i Betænkning 1341/1997 var udtryk for gældende

praksis på det tidspunkt, hvor den blev skrevet. I min artikel redegør jeg for, at forholdene på dette område imidlertid ændrede sig så voldsomt i konsekvens af de senere ændringer af renteloven i 2002, at beskrivelsen i 1997 af, hvad inkassosalæret omfattede, ikke længere kan lægges ukritisk til grund.

Hans Engberg udtaler, at beskrivelsen i betænkningen ikke ses modsagt. Det er formentlig rigtigt, at der ikke tidligere er nogen, der har fundet anledning til konkret at modsige beskrivelsen i betænkningen fra 1997. Men der har fra flere sider været gjort opmærksom på, at tidligere tiders praksis vedrørende inkassoomkostningerne ikke kunne opretholdes efter ændringerne i renteloven. Dette fremgår af Advokatnævnspraksis i 2002, og det blev påpeget i litteraturen både i 2002 og i 2003.²

5. Renteloven og omkostningsbekendtgørelsen

Hans Engbergs overvejelser om betydningen af inddrivelsesomkostningsbekendtgørelsens § 4 og forståelsen af forarbejderne til rentelovens § 9 b (oprindeligt § 9 a) kan ikke tiltrædes.³

Hans Engberg konkluderer, at fordringshavers krav på kompensation i form af egeninkassoomkostninger efter bekendtgørelsens bilag 2 skulle afskære fordringshaver fra derudover at kræve gebyr efter rentelovens § 9 b for rykkere, der er udsendt med rimelig grund. Det synspunkt ses der ikke at være sikker støtte for i loven, i forarbejderne eller i trykt retspraksis.

Det er ikke udtryk for dobbeltdækning at kompensere fordringshaveren med rykkergebyr efter rentelovens § 9 b i den situation, hvor fordringshaveren selv, eller inkassator på hans vegne er nødsaget til at rykke skyldner for betaling af ydelser, som skyldner under egen- eller fremmedinkasso har indgået aftale om at betale i anledning af, at skyldner – på ny – misligholder en aftale om betaling.

Dermed skal jeg indlade sagen.⁴

² Se nærmere fremstillingen herom i FM 2016.240, herunder noterne 9 og 10. Se også Advokatrådets udtalelse som biintervenient i sagen U 2007.1882 H.

³ Derimod kan Hans Engbergs bemærkninger i artiklens note 1 om den manglende koordinering og sammenhæng mellem de nugældende takster for udenretlige og indenretlige inddrivelsesomkostninger tiltrædes. Om denne uoverensstemmelse håndteres rigtigt ved domstolene, skal ikke kommenteres her.

⁴ Procesbevillingsnævnet har den 8. december 2016 meddelt tredjeinstansbevilling i FM 2016.150. Sagen er behandlet i Procesbevillingsnævnet under j.nr. 2016-22-0351. For god ordens skyld skal det understreges, at det ikke er forfatteren, der er den kærende advokat i den pågældende sag.